

Den dag Vita så et stjerneskyd

Den dag Vita
så et stjerneskyd

Kolofon

Copyright:

Den lokale begravelsesforretning ApS
cvr. nr. 3226 4387

Tryk:

Mark & Storm Grafisk

Skrift:

Adobe Garamond

Papir:

Multioffset 140 g

Udgivelse:

2021

Tekst:

Gitte Tofte Henriksen

Illustration:

Franck Wagnersen

Forord

Hvem sætter ord på for børnene, når der sker et dødsfald?

Den dag Vita så et stjernes kud hjælper børn med at forstå, hvad der sker i tiden omkring et dødsfald. Hvad skal der ske med den døde? Hvad sker der ved en begravelse?

Bogen beskriver nogle af de svære ting, der er forbundet med døden, begravelsen, afskeden og savnet. Historien er beregnet til at blive læst sammen med en voksen.

Børn har ligesom voksne brug for at snakke om de svære ting i livet. Når man taler sammen, hjælper man hinanden med at lukke op for forestillinger, tanker og følelser. Man giver også plads til at bearbejde sorgen.

Det er vores håb, at denne bog kan forklare noget af det uklare og være en hjælp for store og små i en smertefuld tid.

Vitas gamle bedstefar

Vita havde en bedstefar, som hun var meget glad for. Hun elskede at spille kort og gå ture på stranden med ham. Men han var blevet meget gammel. Så gammel, at han var løbet tør for kræfter og næsten ikke kunne leve mere. Vitas mor sagde, at de skulle hen og besøge bedstefar og bedstemor, så de kunne sige farvel til ham. Bedstefar var blevet så træt, at han lå i sin seng hele tiden.

– Kan vi så ikke gå tur med bedstefar mere? spurgte Vita. Eller komme på sejltur i hans båd og fange fisk?

– Nej, sagde Vitas mor. Bedstefar er blevet så gammel og træt, at hans liv snart er slut.

Det blev Vita meget ked af. Hun kunne mærke, at hun fik tårer i øjnene.

Kan du få øje på Vita?

Vita bor ved havet

Vita var 8 år og boede med sin mor, far og storebror tæt ved havet og tæt på bedstefar og bedstemors hus. Vitas storebror hed Storm og var 10 år. Storm og Vita havde tit besøgt bedstefar og bedstemor. De havde gået rigtig mange ture sammen med bedstefar på stranden. Han var meget glad for at være ved vandet.

Bedstefar havde nemlig været sømand, dengang han var ung. Han elskede at kigge på bølgerne og lytte til havet. Han havde været kaptajn på et stort skib og havde sejlet på næsten alle verdens have. Han havde også haft sin egen sejlbåd med store sejl og kunne finde vej ude på vandet ved at kigge på stjernerne.

Vita kunne ikke finde vej ved at kigge på stjernerne. Men hun kunne finde Karlsvognen. Den havde syv stjerner og lignede en vogn med et langt håndtag. Når hun fik øje på Karlsvognen, tænkte hun altid på sin bedstefar. Det var ham, der havde lært hende at finde den på himlen.

Kan du finde Karlsvognen
og tælle stjernerne?

Besøg hos bedstefar

Da Vita, mor, far og Storm kom hen til bedstefar og bedstemor, kunne de godt se, at bedstefar var virkelig træt. Han lå i sin seng og lignede en, der sov. Vita gik hen til ham. Han åbnede sine øjne lidt på klem og tog hendes hånd. Han var så træt, at han næsten ikke kunne holde øjnene åbne.

– Kan du slet ikke gå tur med os mere, bedstefar? spurgte Vita.

– Nej, desværre slet ikke min søde Vita, sagde han.

– Jeg har ikke flere kræfter tilbage.

Det var meget trist, syntes hun. Men han var alligevel den bedste bedstefar i verden.

Vita og Storm glemte helt at spørge, om de måtte få et bolsje. Det plejede de altid at få hos bedstefar og bedstemor. Men så kom bedstemor pludselig ind med bolsjekrukken. Vita fik øje på sine yndlingsfarver og fik lov til at tage et par stykker. Hun valgte et rødt og to gule. Storm tog tre sribede. Bedstefar ville ikke have bolsjer i dag. Det syntes Vita var mærkeligt. Han kunne ellers så godt lide de grønne bolsjer.

Hvorfor mon bedstefar ikke vil have bolsjer i dag?

Hvor mange smut
har Storm slået i vandet?

Vita og Storm på stranden

På vej hjem fra bedstefar og bedstemor gik Vita og Storm forbi stranden. De havde været her mange gange før sammen med bedstefar. Han var den sjoveste at gå tur sammen med, fordi han altid gav dem god tid til at grave i sandet og samle muslingeskaller og sten. Han sad mest på en bænk og slappede af imens. Det var spændende at vise ham, hvad de fandt.

Vita havde samlet mange fine hvide skaller og små glatte sten. Hun legede, at de var kostbare ædelsten og gemte de flotteste i en ”skatkiste” derhjemme på sit værelse. Bedstefar havde fortalt, at det var havets bølger, der sleb sten runde, glatte og nogle gange flade.

Storm samlede kun de helt flade sten. De kunne nemlig hoppe på vandet, når han kastede dem derud. Han kunne slå smut, og Vita havde engang talt, at han havde lavet ni ringe i vandet. Vita ville ønske, at hun også kunne slå smut. Men stenene dykkede bare ned i vandet med et plump, når hun prøvede. Hun ville også ønske, at bedstefar var på stranden nu.

Farvel til bedstefar

Næste dag, da Vita vågnede om morgenen, kunne hun høre nogen græde. Hvad var der mon sket? Hun skyndte sig ud af sengen og ind i stuen.

– Min lille skat, sagde Vitas mor og græd.

– Bedstefar er død i nat.

Vita blev helt stille og meget ked af det.

Hun følte et sug i maven. Hun savnede allerede bedstefar og syntes, det var synd, at bedstemor skulle være alene.

Far kom hen og holdt om Vita.

– Hvor er bedstefar så henne nu? spurgte hun. Er han blevet til en engel eller en stjerne oppe i himlen?

– Bedstefar ligger stadig hjemme i sin seng, sagde far.

– Vi skal hen og se ham og hjælpe bedstemor. Der kommer også en bedemand, der skal hjælpe os.

– Hvad er det for en mand? Skal han bede for bedstefar? spurgte Vita undrende.

– En bedemand er en, der hjælper, når nogen er død. Bedemanden hjælper os med at vælge et gravsted, en kiste og tage ordentligt afsked med bedstefar. Han lægger også bedstefar i kisten og sørger for, at han får en flot begravelse med blomster, tale og sange.

– Så vil jeg bede ham manden sende bedstefar op i himlen til Karlsvognen, sagde Vita.

Far sagde, at bedemanden også kunne være en dame.

Hvorfor tror du,
Vita føler et sug i maven?

Bedstefar i sømandstøj

Henne ved bedstefar og bedstemor kunne Vita godt se, at bedstefar havde en underlig bleg farve i huden og lå bomstille i sengen. Men han så fin ud i det flotte sømandstøj, som bedemanden havde givet ham på.

Bedemanden lignede en helt almindelig mand og sad og snakkede med bedstemor. Vita og Storm satte sig ved bedstefars seng. Bedstemor kom hen og kyssede bedstefar i panden. Det ville Vita også. Han var helt kold. Det blev man, når man var død.

Det var bedstemor, der havde ønsket, at bedstefar skulle have sit flotte sømandstøj på. Hun havde også ønsket, at de skulle ”synge kisten ud”. Vita forstod ikke, hvad det betød.

Bedstemor forklarede, at bedstefar skulle lægges i en kiste og bæres ud i bedemandens bil. Inden de bar ham ud, ville de synge en sang, som bedstefar godt kunne lide. Bagefter skulle han køres til et lille kapel nær kirken, hvor han skulle stå, indtil han skulle begraves.

Bedstefar havde ønsket at blive begravet i jorden. Mange sømænd ville ellers gerne strøs ud over havet, når de var døde. Men så skulle de først brændes og blive til aske.

– Dør man så ikke endnu mere, når man bliver brændt? spurgte Vita.

– Nej, svarede bedemanden. Når man er død, så er man død. Så slår hjertet ikke mere, og der er ikke længere liv i kroppen eller

noget, der gør ondt. Man kunne også fylde asken i en slags vase og begrave den på kirkegården. Sådan en vase hed en urne.

– Skal vi køre hen og se, hvor jeres bedstefar skal begraves? spurgte bedemanden. Det ville Vita og Storm gerne. De gik ud til bedemandens bil.

Køretur med bedemanden

Bedemandens bil var sort og havde et langt bagagerum med store vinduer. Her var plads til kisten. Bilen hed en ”rustvogn”. Det lød forkert, syntes Vita. For der var slet ikke noget rust på den. Den var skinnende blank.

– Det hedder en rustvogn, fordi man i gamle dage kørte vogne med udrustninger og våben ud til soldater i krig. Når man kørte ”rustvognene” tilbage igen, tog man de døde soldater med hjem. Derfor kalder man en vogn, der kører med døde, for en rustvogn, forklarede bedemanden.

På vej til kirkegården kom de forbi vandet. Den vej ville bedemanden også køre med bedstefar, fordi han var så glad for havet. På kirkegården så Vita og Storm det gravsted, hvor bedstefar skulle begraves. Det lignede en lille bitte have. Her kunne de komme og mindes bedstefar.

De så også det kapel, hvor bedstefars kiste skulle stå indtil begravelsen. Kapellet var et lille rum med nogle lysestager og stole. Her kunne de komme og tænde stearinlys for ham. De måtte også gerne tage blomster, tegninger, breve eller andre små ting med til ham i kapellet eller til begravelsen.

Hvad synes du,
Vita skal tage med til bedstefar?

– Tror du, man ses igen, når man er død? spurgte Vita.

– Jeg ved det sørme ikke, for jeg er jo levende, sagde han. Men jeg tror på, at dét du tror, det er det rigtige.

Vita savner bedstefar

Da de kom tilbage fra køreturen, var Vitas faster og onkel kommet for at se bedstefar og hjælpe med at bære kisten ud. De sang en flot sang for ham, inden de bar kisten ud til rustvognen.

Vita og Storm hjalp bedemanden med at køre en lille vogn hen til bagagerummet, så de nemmere kunne få kisten ind i bilen. De fik også lov til at trykke på en knap, som tændte nogle bittesmå lamper, der lignede stjerner over kisten. Så fik bedstefar en fin stjernehimmel over sig.

Nu kørte bedemanden væk med bedstefar. Vita fik mange tårer i øjnene.

– Jeg savner bedstefar, græd hun.

– Jeg vil så gerne spille kort og spise pandekager og gå tur med ham, hulkede hun.

– Det kan jeg godt forstå min lille skat, sagde far. Han havde også tårer i øjnene.

– Vi savner ham alle sammen så forfærdeligt meget. Heldigvis har han haft et godt liv, og inde i vores tanker vil han altid være der.

De kom i tanke om nogle af de ting, de havde oplevet sammen med bedstefar.

– Kan I huske dengang, vi var på sejltur i bedstefars skib, hvor han ville hejse mor op i masten? sagde far. Bedstefar syntes, at mor skulle have en gyngetur i blæsten. Så hang mor deroppe i masten og hylede af grin, fordi det kildede så meget i maven.

– Der var også engang, hvor jeg delte en stor stak pandekager med bedstefar, sagde Storm.

– Vi havde rullet dem i jordbærsyltetøj og drysset dem med så meget flormelis, at det støvede ud af munden, da vi spiste.

Vita kunne mærke, at det var rart at snakke om bedstefar. Det hjalp også lidt at græde. Men der skulle et hav af tårer til at trøste hende. Hun ville så gerne have bedstefar tilbage og fortælle ham,

at hun faktisk godt turde at blive hejst helt op i toppen af masten. Mor sagde, at hun kunne tegne en tegning med det. Hun kunne også lave en mindebog, hvor hun skrev små breve og tegnede alt det, hun gerne ville fortælle bedstefar.

Hvad kunne
du tænke dig
at tegne?

Derhjemme tegnede Vita en tegning, som forestillede bedstefars sejlskib, hvor Vita hang oppe i toppen af masten. Bedstefar stod ved roret i sit flotte sømandstøj og styrede båden. Storm fangede en stor fisk med en fiskestang. Den tegning ville hun hænge op på sit værelse.

Bedstefar skal begraves

Nogle dage efter skulle de til bedstefars begravelse. Vita plukkede en blomst i haven til ham. Henne ved kirken ringede kirkeklokken meget højt, og der var en flagstang, hvor flaget hang midt på stangen. Vita troede, at det var en fejl.

– Sådan flager man, når man er ked af det, sagde mor.

Det havde nogle søfolk fundet på i gamle dage for at vise, når nogen var død. Vita syntes faktisk, at det så ud som om, at flaget var ked af det.

Kirken var fuld af gæster, men de var meget stille. Vita kunne se, at bedstemor græd. Bedstemor havde en fin kjole på. Det havde Vita også. Mor holdt om Vita, mens gæsterne sang salmer, og præsten sagde nogle pæne ting om bedstefar. Til sidst skulle far, mor, faster og onkel bære kisten ud til gravstedet sammen med to andre voksne. Storm tog Vita i hånden, og de gik bag ved kisten. Det var rart at gå sammen med én.

Udenfor ved gravstedet sænkede de kisten langsomt ned i et hul. Vita kastede sin blomst ned i graven til bedstefar. Storm kastede to

Hvornår har du set
et flag på "halv" stang?

flotte smutsten derned. Han forestillede sig, at bedstefar ville blive til en pirat, der sejlede rundt i verden i et stort piratskib og kunne slå 100 smut.

Flaget var hejst helt til tops nu. Mor sagde, at det var for at vise, at man ville blive glad igen.

– Det er ikke sikkert, at man bliver glad igen lige med det samme, men det skal nok komme, sagde hun.

Nu skulle de hen og spise noget mad sammen et sted. De skulle også have kager, som bedstemor havde bagt. Dem glædede Vita sig til at smage.

Vita så et stjernesked

Senere tog de hen og besøgte bedstefars gravsted. Kisten var dækket til med jord, og der lå en masse blomster ovenpå. Vita havde taget en af sine flotte ”ædelsten” med. Hun havde malet et lille hjerte på den og lagde den ved siden af bedstefars store gravsten.

Mens de stod ved gravstedet, kom der en sommerfugl og satte sig på en blomst. Sommerfuglen havde flotte farver, og Vita holdt øje med den. Den fløj fra blomst til blomst. Far fortalte, at man engang troede, at sjælen fløj bort fra kroppen som en sommerfugl, når man var død. Nu fløj sommerfuglen op i luften og ud mod havet.

Da Vita lå i sin seng om aftenen, kunne hun høre bølgerne gennem et åbent vindue på sit værelse. Hun forestillede sig, at bedste-

far sejlede rundt ude på havet i et skib og brugte stjernerne til at finde vej. Hun satte sig op i sengen og kiggede ud på himmelen. Der var tændt stjerner nu. Hun fik øje på Karlsvognen. Den var der altid et eller andet sted, havde bedstefar sagt.

Måske var bedstefar også deroppe nu?

– Den stjerne dér, tror jeg, er bedstefar, for den er lige blevet tændt, tænkte Vita.

Pludselig så hun et stjernes kud. Når man så et stjernes kud, måtte man ønske sig noget. Man måtte ikke sige hvad. For så gik det ikke i opfyldelse. Men hun tænkte på sin bedstefar. Lige som stjernerne var der for altid, ville hun altid tænke på ham.

